

Jaarverslag 2021-2022

Jouw toekomst begint
met een goede start

[Naar inhoud →](#)

www.lereninzeeland.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord

- 01.** Het RBL Walcheren

- 02.** Voor jeugdigen op school (5-23 jaar)

- 03.** Voor jeugdigen zonder school (5-23 jaar)

- 04.** Trends, Ontwikkelingen en Doelen (16-23 jaar)

- 05.** RBL Walcheren en de aanpak VSV

Scroll door dit document om verder te lezen...

of klik op de hoofdstuktitels om sneller te navigeren.

Voorwoord

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs en ontwikkeling, om zo een positieve basis te leggen voor hun toekomst. Door zich te ontplooiën en onderwijs te volgen, worden zij toegerust om deel te nemen aan de samenleving en vergroten zij de kans op een arbeidsplek die aansluit bij hun talenten en interesses.

Voor u ligt het jaarverslag over schooljaar 2021/2022 van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren.

Het RBL voert de gemeentelijke taken van drie gemeenten (Vlissingen, Veere en Middelburg) uit op het gebied van leerplicht, thuiszitters en voortijdig schoolverlaten.

Medewerkers van het RBL zetten zich elke dag in om thuiszitten tegen te gaan, schooluitval te voorkomen en jongeren te begeleiden naar een positieve, zelfstandige toekomst. Dit doen zij samen met jongeren zelf, ouders,

onderwijs, jeugdhulp en andere relevante partijen. Elke jongere heeft zijn of haar eigen verhaal, daarom is maatwerk essentieel. De oplossing die voor de ene jongere passend is, is dat niet altijd voor de ander. Natuurlijk is het RBL bij het behalen van deze doelen afhankelijk van de jongere zelf, ouders en netwerkpartners.

Door de Coronacrisis was het, voor de derde maal op rij, een bijzonder schooljaar. In de winter waren scholen opnieuw voor meerdere weken achtereen dicht, om zo de verspreiding van het virus tegen te gaan. Scholen en leerlingen moesten opnieuw hun toevlucht nemen tot online onderwijs. In de tweede helft van het schooljaar had de oorlog in de Oekraïne impact in het Nederlandse onderwijs. Enkele honderden vluchtelingen zochten hun heil in onze regio, velen van hen met jonge kinderen. Met name voor het nieuwkomersonderwijs was het een flinke opgave om aan al deze kinderen onderwijs te kunnen bieden.

De krappe arbeidsmarkt trekt aan jongeren, maar zorgt ook voor perspectief. Het RBL werkt intensief samen met de gemeenten, gemeentelijke initiatieven en met scholen om zo veel mogelijk kansen te bieden aan jongeren, zodat zij zich duurzaam kunnen ontwikkelen.

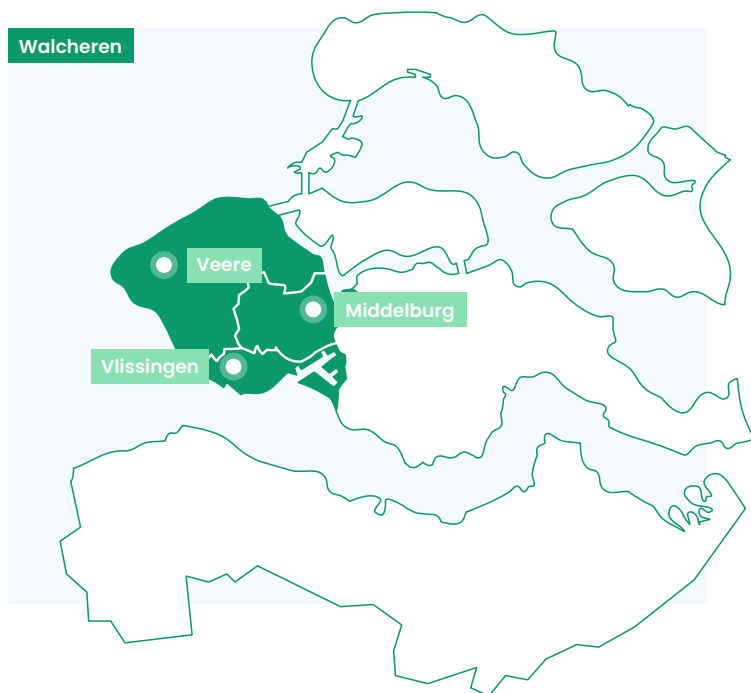
Er zijn dit jaar weer veel jongeren begeleid naar school of werk.

Ik maak mij wel zorgen over de opgave die wij gezamenlijk hebben om thuiszittende kinderen en jongeren een passende plek te bieden. Ik blijf het RBL, het onderwijs, maar ook al onze gemeenten en alle andere betrokken partijen, uitdagen hier heel hard aan te blijven werken. Gelukkig is school voor de meeste kinderen en jongeren een plek waar zij leren, groeien, zich ontwikkelen en zich meestal ook fijn voelen. Dat is juist de afgelopen jaren wel gebleken. De kinderen en jongeren die het RBL beschrijft in het jaarverslag, zijn allerminst representatief voor de gehele populatie. Er gaat dus ook heel veel goed in het onderwijs en met onze kinderen en jongeren: belangrijk om ons te blijven realiseren.

Hans Poortvliet

Coördinator RBL Walcheren

01. Het RBL Walcheren

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren (RBL) is dé gids voor jeugdigen van 5 tot 23 jaar in het recht op leren en ontwikkelen.

Missie

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren (RBL) is dé gids voor jeugdigen van 5 tot 23 jaar in het recht op leren en ontwikkelen.

Visie

Met jeugdigen én met betrokkenen uit hun leven komen we tot een perspectief voor een passende plek in de samenleving door het recht op leren en ontwikkelen te bewaken.

Doelgroep

Wij zetten ons in voor alle leerlingen en jeugdigen van 5 tot 23 jaar zonder startkwalificatie die woonachtig zijn in de gemeenten Vlissingen, Veere en Middelburg.

Wat doen we?

Het doel van het RBL is dat alle jongeren in de regio hun recht op onderwijs benutten. Wij werken vanuit de Leerplichtwet en de gemeentelijke RMC-taken. Het RBL monitort de schoolloopbaan van de jeugdigen. Als enige organisatie in de regio met informatie hierover, zijn we een unieke en waardevolle samenwerkingspartner (Vlissingen/Veere/Middelburg en de afdeling werk inkomen) voor het onderwijs, de gemeenten en ketenpartners in het sociaal domein. We focussen ons op jeugdigen die (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuimen op school, die thuis zitten en

(tijdelijk) geen onderwijs volgen, die voortijdig de school verlaten en we monitoren jongeren in een kwetsbare positie.

We ondersteunen en stimuleren de jeugdige om waar mogelijk - zo snel mogelijk weer deel te nemen aan het onderwijs en om een startkwalificatie te behalen. Wanneer dit laatste (tijdelijk) niet mogelijk is, zoekt het RBL samen met jeugdigen en betrokkenen naar een passend alternatief. In sommige gevallen kan dit bijvoorbeeld leiden tot een (tijdelijke) vrijstelling van de leerplicht.

Naast deelname aan diverse projecten is het RBL, vanuit onze ervaring met de doelgroep, steeds vaker gesprekspartner bij overleggen met gemeenten over de inzet voor jongeren.

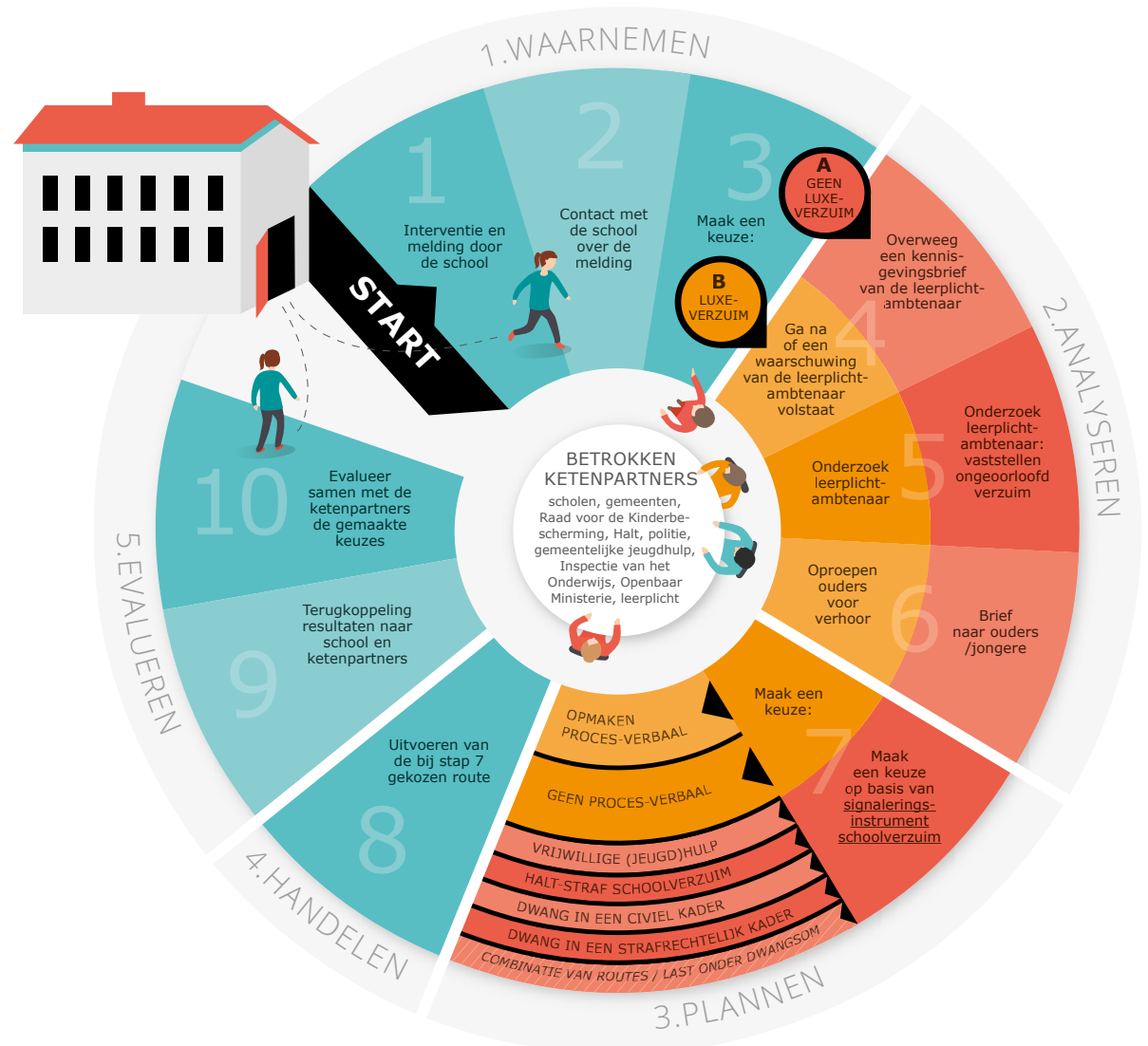
02. Voor jongeren op school (5-23 jaar)

Al onze consulenten zijn actief in de aanpak van schoolverzuim binnen ons werkgebied. Samen met de scholen zetten wij ons in om verzuim vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. Wanneer een leerling toch (veel) afwezig is, dan proberen wij de oorzaak te achterhalen en de leerling, met de juiste ondersteuning, zo snel mogelijk weer terug naar school te krijgen.

Speerpunt: Methodische Aanpak Schoolverzuim

Sinds enige tijd werken we volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Deze oorspronkelijk voor leerplicht ontwikkelde aanpak is door het RBL aangepast zodat deze ook bruikbaar is voor RMC. Deze aanpak passen we toe op alle schoolgaande jeugdigen van 5 tot 23 jaar die vanaf 16 uur in de 4 weken verzuimen (wettelijk verzuim). Dit versterkt de doorgaande lijn binnen het RBL en past bij de landelijke ontwikkelingen waarbij we de scheidslijn tussen leerplicht (tot 18 jaar) en RMC (18-23 jaar) zien vervagen.

Leerlingen met verzuim

Om goed zicht te krijgen op het verzuim van leerlingen, is een goede verzuimaanpak op scholen erg belangrijk. Scholen signaleren verzuim en zijn verplicht dit bij ons te melden. De consulent overlegt na een melding met school over: hoeveel uur een leerling afwezig is geweest, waarom de leerling afwezig is geweest en welke acties de school al heeft ondernomen.

Acties consulenten - resultaten aanpak verzuim

Met de informatie van school gaat de consulent in gesprek met de leerling. Bij leerplichtige leerlingen zijn ouders ook aanwezig bij het gesprek. In dat gesprek probeert de consulent te achterhalen of er sprake is van ongeoorloofd verzuim en wat de reden daarvan is. De consulent probeert een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de situatie van de leerling zodat gezocht kan worden naar een passende manier om het verzuim te stoppen.

Afhankelijk van de achterliggende reden(en) van verzuim kan een consulent van het RBL vier routes kiezen om de

juiste ondersteuning te organiseren voor de leerling.

De consulent biedt namelijk zelf geen hulp, maar verwijst door naar de juiste partij. Het RBL blijft de leerling monitoren en bewaakt het proces om ervoor te zorgen dat de leerling zo snel mogelijk weer volwaardig kan deelnemen op school.

Het uitgangspunt is altijd om het verzuim op te lossen binnen het vrijwillig kader. Deze route zetten we in voor alle leerlingen tussen de 5 en 23 jaar waarbij dit nodig is. Hierbij is de samenwerking binnen de zorgstructuur van de school erg belangrijk. In slechts een geval wordt gekozen voor de strafrechtelijke- (halt of proces-verbaal) of civielrechtelijke route (jeugdbeschermingstafel). Deze twee routes gelden alleen voor leerplichtige leerlingen en worden alleen door de consulent ingezet wanneer de vrijwillige (jeugd)hulp niet het gewenste effect heeft of wanneer er grote zorgen zijn over de veiligheid en gezondheid van een kind. De verzuimcijfers laten een nog steeds stijgende lijn zien. Voornamelijk wordt dit veroorzaakt door de Corona crisis, de toenemende problematieken onder de groep jeugdigen en het feit dat het Onderwijs het RBL steeds beter weet te vinden.

Luxe verzuim

Luxe verzuim kent een eigen route binnen de MAS.

Bij deze vorm van verzuim is meestal geen sprake van zorgen over de schoolgang. In het schooljaar 2021-2022 is voor 1 leerling luxe verzuim gemeld.

Aantal meldingen van verzuim door jongeren van 5-23 jaar

Kengetallen	Aantal
Alle verzuimmeldingen	1285
Aantal leerlingen met verzuim	777

Procentuele verwijzing van de verzuimmeldingen

- Middelburg 45%
- Veere 10%
- Vlissingen 45%

Processen-verbaal

	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Middelburg	14	4	0	1	0	1
Veere	6	5	0	0	0	0
Vlissingen	10	12	0	1	0	0
Totaal	30	21	0	2	0	1

Haltzaken

	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Middelburg	3	2	3	2	2	2
Veere	1	0	1	0	2	0
Vlissingen	2	3	4	1	1	2
Totaal	6	5	8	3	5	4

Relatief verzuim

	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Middelburg	424	405	394	326	445	575
Veere	123	107	93	89	101	125
Vlissingen	360	297	327	320	404	585
Totaal	907	809	814	735	950	1285

Relatief verzuim per onderwijssoort

	18/19	19/20	20/21	21/22
MBO	427	350	440	895
VO	274	260	419	305
PO	62	56	54	46
SO/PRO	51	69	37	39
Totaal	814	735	950	1285

Processen-verbaal luxe verzuim

16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
25	9	15	9	1	4

1
procesverbaal

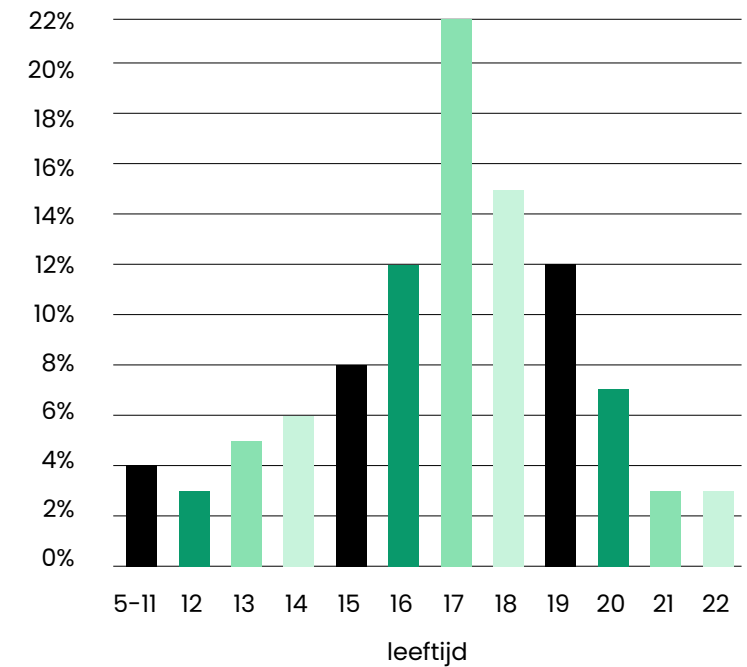
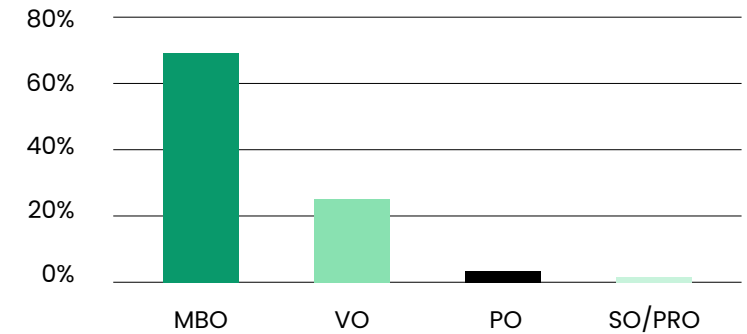
4
HALT

Verzuim per onderwijssoort uitgebreid

MBO	895	70%
VO	305	24%
PO	46	4%
VSO/PRO	39	3%
Totaal	1285	

Verzuim per leeftijd in procenten

5-11 jr.	52	4%
12 jr.	37	3%
13 jr.	59	5%
14 jr.	73	6%
15 jr.	103	8%
16 jr.	159	12%
17 jr.	282	22%
18 jr.	196	15%
19 jr.	159	12%
20 jr.	94	7%
21 jr.	37	3%
22 jr.	34	3%
Totaal	1285	

03. Voor jongeren zonder school (5-23 jaar)

Veel van onze aandacht gaat uit naar het voorkomen van schooluitval. Toch lukt dit niet altijd. Bij leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (<18 jaar) spreken we dan over thuiszitters. Bij 18-23 jarigen over voortijdig schoolverlaters.

Thuiszitters

Vanaf 01-08-2014 hebben scholen/schoolbesturen “zorgplicht passend onderwijs”. Dat betekent dat de school (Schoolbestuur) verplicht is een goed onderwijsprogramma op een passende onderwijsplek moet aanbieden voor elk kind dat wordt aangemeld of is ingeschreven op een school. Binnen het passend onderwijs is het voorkomen, het ondersteunen en het weer naar school geleiden van alle thuiszittende leerlingen een prioriteit. Het is een taak voor alle betrokken partijen om het (on)geoorloofd verzuim terug te dringen en er voor te zorgen dat alle leerplichtige leerlingen een passende vorm van onderwijs en de benodigde ondersteuning krijgen.

Het voorkomen van thuiszitten is afhankelijk van een effectieve samenwerking en aanpak van onderwijs en gemeenten.

Voor 2021 was er geen duidelijkheid over aantallen thuiszitters in het PO en VO en er was ook steeds onduidelijkheid over de definitie van een thuiszitter. Er werden aantallen van tussen de 15 en 5 genoemd. Ook

omdat vanuit het Ministerie er steeds meer aandacht gevraagd werd voor de doelgroep thuiszitters en omreden dat de regie bij de RBL 's werd gelegd is er op Walcheren een “thuiszitterspact” opgesteld.

In de REA van maart en april 2021 werd het Thuiszitterspact met als motto “Op weg naar een regio zonder thuiszitters” wat een gezamenlijke aanpak van de samenwerkingsverbanden PO en VO en Berseba, de drie Walcherse Gemeenten, GGD Zeeland en het RBL Walcheren was, aangeboden en vastgesteld. Met deze uitgewerkte notitie maakten we een concrete vertaalslag van de ambities en de doelstellingen uit het Thuiszitterspact. Vanaf 01-06-2022 is Tessa Busé in dienst getreden als RBL consulent met als specialisatie thuiszitters (ook wel thuiszitterscoach genoemd).

Omdat in het verleden, voor zover bekend bij het RBL, het aantal thuiszitters in het VO hoger lagen dan in het PO en omdat er verwarring was over aantallen etc., is er in eerste de focus gelegd op het VO.

Samen met het samenwerkingsverband is eerst een

afsprake gemaakt over wat de definitie van een thuiszitters is. Hierbij wordt nu gezamenlijk uitgegaan van “een leerplichtige leerling die langer dan 4 weken thuis zit”. Op grond hiervan zijn lijsten opgesteld van de bij het RBL in beeld zijnde thuiszitters en die bij het Samenwerkingsverband in beeld waren. Een vergelijking heeft plaats gevonden en daarbij bleek al uit dat er aardig wat jongeren of wel bij het samenwerkingsverband ofwel bij het RBL niet in beeld waren. De afspraak werd gemaakt deze lijsten maandelijks naast elkaar te leggen en te blijven vergelijken.

Daarna is er een start gemaakt met het bespreken van de jongeren. Welke jongeren spreken we over, wat voor school, wie zorgt voor begeleiding, wat gebeurt er aan begeleiding, waardoor komt het dat de jongere nog niet terug is op school en wie doet wat. Gezien de aantallen (telling december 2022/ 43 leerlingen) is dat al een tijdrovende zaak.

Vanuit deze bevindingen gaat de RBL consulent verder in zijn aanpak en start begeleiding op, gaat het netwerk inschakelen, probeert zoveel goed in beeld te krijgen wat nu het daadwerkelijke probleem is en tracht deze zo spoedig

Inhoudsopgave

RBL Walcheren

Jeugdigen op school

Jeugdigen zonder school

Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Aanpak VSV

mogelijk op te lossen. Gezien de wachttijden en de ingewikkelde problematieken is dit ook een zeer tijdrovende zaak. Er vinden heden ten dage vele familie netwerkberaden plaats welke ook een aanslag zijn op de tijd. Een beraad kost al gemiddeld snel een uur of twee.

Er wordt over de bevindingen overleg gevoerd met de scholen en het samenwerkingsverband. Tevens wordt er elke maand gemonitord wat de ontwikkelingen omtrent de leerlingen zijn.

Het positieve gevolg van de extra inzet op de thuiszitters is ook dat er meer aandacht komt voor de leerplichtigen die thuisonderwijs volgen (IVIO). Dit is weliswaar erkend thuisonderwijs en deze groep staan ook op een school ingeschreven maar "leren" thuis. Deze groep neemt steeds meer en meer toe (ca. 10) maar er is was geen zicht op. Nu hebben we afgesproken dat we dat wel gaan doen als RBL en gaan deze groep monitoren op vorderingen en daarnaast afspraken met het onderwijs maken hierover maken. Want het bleek ook dat de scholen dit zelfstandig regelden waarbij het RBL werd overgeslagen. Nu de aanpak voor het VO een goede vorm is gegeven gaat de aandacht ook naar het PO uit. De eerste contacten zijn al gelegd.

Bevindingen:

- Door de extra inzet op de thuiszitters is er inzichtelijk geworden hoeveel thuiszitters er in het Vo in beeld zijn (overigens blijven we natuurlijk afhankelijk van het "meldgedrag" van de scholen)
- Geconcludeerd kan worden dat de problematieken onder de leerplichtigen erg divers en heftig zijn wat langdurige trajecten teweeg brengt
- De wachttijden voor de zorg erg lang zijn wat er voor zorgt dat het thuiszitten langer duurt en er ook veel meer dure intensieve zorg ingekocht moet worden
- Er worden vele familie netwerk beraden ingezet (Walchers breed) wat erg tijdrovend is
- Er nog al eens discussie is over wie de regie moet voeren
- Hier niet op gemonitord wordt waardoor jongeren uit beeld geraken en nog langer thuiszitten
- Een speciale groep "thuiszitters" die genoemd moet worden zijn de hoogbegaafden. Voor deze doelgroep is dermate "maatwerk" nodig wat specifieke kennis vereist. Vanuit het RBL zijn we hier in aan het specialiseren.

De groep thuiszitters is flink gegroeid ten opzichte van vorig jaar. Dit komt voornamelijk doordat we extra aandacht aan deze groep geven, duidelijkheid over de definitie is en er een goed netwerk van samenwerkingspartners is opgebouwd.

De stijging van het aantal thuiszittende kinderen en jongeren komt niet helemaal onverwacht. Als RBL werken wij er de laatste jaren hard aan om alle ingeschreven kinderen die – om welke reden dan ook – niet naar hun school gaan, in beeld te krijgen. Zeker na de lockdowns, toen het onderwijs weer enigszins 'genormaliseerd' was, hebben wij veel moeite gedaan om samen met de scholen al het langdurig verzuim goed in beeld te krijgen. Daarnaast brachten scholen ons in het verleden vaak op de hoogte van hun langdurig verzuimers middels een melding van ongeoorloofd schoolverzuim met een onderschatting van het aantal thuiszitters tot gevolg. Deze stromen worden steeds beter gescheiden. Deze verbeterde registratie vormt de belangrijkste oorzaak voor de stijging in het afgelopen schooljaar.

Een tweede oorzaak vormt, zo vermoeden wij, de nasleep van de Coronacrisis. Kinderen hebben tijdens de lockdowns veel minder onderling contact gehad. Sommige kinderen zijn nu sneller overprikkeld, ervaren het naar school gaan als te veel en te druk, zo blijkt uit signalen die wij krijgen. Mogelijk dat dit tot meer uitval heeft geleid.

Problematieken waar nu al tegenaan is gelopen zijn: angstproblematiek (ook ten gevolge van corona), psychische problematiek (depressie, zelfbeschadiging, suïcidepogingen, borderline), trauma's, kind eigen problematiek, transgender trajecten, hoogbegaafdheid, soevereine burgers, langdurige ziekteverzuim (syndroom van Münchhausen by proxy), zorgelijk systeem(opvoeding), verkeerd milieu/vrienden etc. maar vaak is het een combinatie van bovenstaande aspecten.

Per 01-06-2023 loopt de pilot af en ten tijden van de opmaak van het jaarverslag lopen er diverse overleggen om, wat het Regionaal Bureau Leerlingzaken, betreft de pilot te verlengen.

Vrijstellingen

21/22	5a	5b	5c	15	Totaal
Middelburg	25	3	6	5	39
Vlissingen	22	4	2	4	32
Veere	4	5	2	2	13
Totaal	51	12	10	11	84

5a vrijstelling op grond van zware lichamelijke of psychische beperkingen

5b vrijstelling van inschrijving op een school om richting (geloof)

5c vrijstelling bezoek school buitenland

15 vrijstelling van schoolinschrijving wanneer ouders kunnen aantonen dat de jongere op een andere wijze voldoende onderwijs geniet (bijvoorbeeld ene bedrijfsopleiding)

- Artikel 5a 56%
- Artikel 5b 21%
- Artikel 5c 17%
- Artikel 15 6%

Inhoudsopgave

RBL Walcheren

Jeugdigen op school

Jeugdigen zonder school

Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Aanpak VSV

04. Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Het werkveld rondom leerplicht en voortijdig schoolverlaten is sterk in beweging. Een aantal belangrijke trends:

Van handhaving naar zorg

De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) heeft sinds zijn intrede in 2017 de Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim (SAS) geleidelijk aan vervangen als standaard methodiek voor de aanpak van schoolverzuim in Nederland. Met de MAS staat niet de strafrechtelijke kant van schoolverzuim centraal, maar wordt primair ingezet op preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. Handhavende instrumenten (Halt en Proces Verbaal) worden steeds minder ingezet, zowel landelijk als hier in onze regio (zie ook de cijfers blz. 9 en 10)

Van simpel en ongeoorloofd naar complex en geoorloofd

De aard van het werk verandert. De consultants van het RBL Walcheren ervaren dat 'simpel' verzuim bijna niet meer voorkomt. De casuïstiek waarmee zij geconfronteerd worden, wordt steeds complexer. Dit zien we ook in de ontwikkeling die in den breedte wordt gezien in het jeugd domein, waar trajecten langer duren, uitgaven stijgen en problematiek

complexer wordt. Ook is het onderscheid tussen ongeoorloofd en geoorloofd verzuim in de praktijk steeds moeilijker te maken. Is het ongeoorloofd wanneer een hoog sensitief kind niet naar school komt omdat hij of zij overprikkeld is? En recenter: is het ongeoorloofd wanneer een kind al maanden niet naar school gaat omdat zijn moeder bang is dat hij besmet raakt met Corona?

Van leerplicht naar leerrecht

In landelijke adviezen staat de term 'leerrecht' steeds centraler. In het regeerakkoord van het kabinet Rutte III werd de ontwikkeling richting 'leerrecht' expliciet benoemd. De eerste leerplichtorganisaties hebben hun naam al veranderd. Mogelijk dat een nieuw kabinet hier verdere stappen in zal zetten. Eén van de belangrijkste landelijke en regionale doelstellingen is een halt toe te roepen aan de sterke stijging van leerplichtvrijstellingen vanwege psychische oorzaken. Juridisch neemt de ruimte – mede als gevolg van de Corona-crisis – langzaam toe om onderwijs op een andere locatie dan de school aan te bieden. Ook in onze regio wordt door gemeenten en onderwijs intensief samengewerkt om voor ieder kind dat onderwijs kan volgen, onderwijs te realiseren.

Van 'startkwalificatie' naar 'klaar voor de arbeidsmarkt'

Een startkwalificatie (diploma Havo, VWO of MBO2) is nog altijd een belangrijke indicator voor een succesvolle eerste stap op de arbeidsmarkt. Toch is de focus de laatste jaren verbreed. Binnen het ministerie van OC&W komt steeds meer oog voor het feit dat terug naar het MBO niet voor alle uitgevallen jongeren zonder startkwalificatie de meest passende stap is op elk moment. Illustratief is dat het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV) dat naar werk wordt geleid, voor het eerst expliciet is opgenomen als doelstelling van de nieuwe landelijke VSV-aanpak. Dit past ook binnen de 'leven lang ontwikkelen' filosofie, waarin leren en werken elkaar niet persé opvolgen, maar het hele leven lang door elkaar heen lopen en elkaar versterken. Hiertoe is dan ook de nieuwe wet "van school naar werk" in ontwikkeling. Deze zal medio 2025 in werking treden. Naast deze wet zal ook bij wet geregeld worden (ook medio 2025) dat de RMC leeftijd naar 27 jaar wordt opgetrokken.

Toenemende vraag naar flexibiliteit

De COVID-19 pandemie heeft aangetoond hoe belangrijk het is om flexibel te kunnen inspelen op veranderingen. De

sluiting van de scholen, kamermoties over de handhaving van de leerplicht, angstige ouders, vragende scholen, kinderen 'buiten beeld', de veranderende arbeidsmarkt, veranderende beeldvorming rondom thuisonderwijs. Allemaal elementen die vroegen en vragen om continue flexibiliteit en herijking van onze rol en taken. Maar ook de verschillende middelen die vanuit het rijk worden ingezet om de nadelige gevolgen van de Corona-crisis voor onze doelgroepen te beperken, vragen wat van ons. Deze middelen worden met name aan scholen en gemeenten (werk en inkomen) ter beschikking gesteld. Zij doen een beroep op onze expertise om mee te denken over effectieve en efficiënte besteding.

Doelstellingen voor de aankomende jaren:

1. Steeds meer kinderen en jongeren volgen onderwijs. Als onderwijs niet passend is werken ze, of krijgen ze (jeugd)hulp.

Vanuit de 'leerrecht' visie is dit de belangrijkste en overkoepelende doelstelling van het RBL. We werken hiertoe nauw samen met scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gemeenteambtenaren, de

jeugdgezondheidszorg, buurtteams, sociale wijkteams en andere organisaties. Voor het behalen van deze doelstelling is namelijk een groot aantal partijen betrokken en verantwoordelijk. Onze toegevoegde waarde zit met name in de casuïstiek. Onze consulenten brengen sterke gespreksvaardigheden en een brede kennis van de regionale sociale kaart mee. Met het regionale VSV-programma, waarin de RMC-coördinator (RMC staat voor Regionale Meldfunctie en Coördinatie functie Vroegtijdig Schoolverlaten) van het RBL een spilfunctie vervult, en het beheer van de gemeentelijke VSV-projecten, werken we met gerichte maatregelen en trajecten aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Tot slot dragen wij middels registraties, data-analyse en signalen die we afgeven in beleid overleggen bij aan de ontwikkelingen profilering van het RBL Walcheren.

2. Thuiszitters (Primair, Voortgezet en Speciaal Onderwijs) en voortijdig schoolverlaters (MBO) worden vaker toegeleid naar onderwijs of- als onderwijs niet passend is- naar werk of hulpverlening.

Dit is een verdieping van het eerste doel, toegespitst op de

directe rol en invloed van het RBL in het oplossen van thuiszitters- of vsv-casuïstiek. Wij zijn intern georganiseerd in een team dat het PO, VO en (V)SO bedient (primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs) en een team dat het MBO bedient. In het PO, VO, (V)SO team is er een RBL consulent "thuiszitters". In het "MBO" team hebben we ook een RBL consulent "kwetsbare jongeren". M.b.t. deze doelgroep is een methodiek ontwikkeld waarbij sprake is van een sluitende aanpak (Onderwijs/ Werk en Inkomen/RBL).

3. Primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs

Bij verzuim van 16 uur in vier weken, of zorgwekkend verzuim, wordt het RBL op de hoogte gebracht door de school. De mate van actieve betrokkenheid van het RBL verschilt vervolgens per casus. Vrijwel altijd zijn naast school en ouder(s) ook andere partijen (Samenwerkingsverband, JGZ, jeugdhulp, jeugdteam) betrokken. In ieder geval ziet het RBL erop toe dat er voortgang is in de casus, dat er goed samen wordt gewerkt en dat er regie wordt gevoerd. Bij stagnatie neemt het RBL zo nodig zelf de regie over het proces. Ons primaire doel is altijd om - samen met andere partners - kinderen die niet of nauwelijks naar school gaan, weer

onderwijs te laten volgen. En wanneer dat écht niet mogelijk is – als secundaire doel – ervoor te zorgen dat het kind zich op andere manieren kan ontwikkelen. Wanneer leerplichtige kinderen geen schoolinschrijving hebben, is het RBL altijd procesregisseur. Ook als er geen leerplicht meer is, heeft het RBL de taak om periodiek te evalueren of en hoe een vorm van onderwijs mogelijk is. Regionaal streven we – vanuit leerrecht – naar een zo laag mogelijk aantal leerplichtvrijstellingen.

4. Middelbaar Beroepsonderwijs en VSV

Het RBL streeft ernaar om elke uitvaller vanuit het MBO zo snel mogelijk te spreken. Liefst nog voor uitval, in een exit-gesprek gezamenlijk met school. Anders zo snel mogelijk na uitval: telefonisch, of als het nodig is met een huisbezoek. Ook voortijdig schoolverlaters die al langer geleden zijn uitgestroomd en geen werk en/ of nauwelijks structureel inkomen hebben worden benaderd voor een gesprek. Met deze VSV-aanpak worden jongeren in beeld gebracht en wordt hen begeleiding geboden, terug naar school, werk of een combinatie daarvan (leerbanen/ praktijkroutes). Voor sommige jongeren is het volgen van regulier onderwijs – zelfs met begeleiding of hulp – namelijk

een te grote uitdaging. Werken is dan passender. Wij houden in die gevallen de regie, totdat we zeker weten dat een andere partij (bijvoorbeeld een jobcoach, of een gespecialiseerde jeugdhulpverlener) deze regierol over kan pakken. Hierin werken wij nauw samen met het lokale veld.

5. Verzuimende leerlingen volgen na onze interventies vaker de lessen

Het RBL heeft de wettelijke taak om ongeoorloofd verzuim van leerplichtige kinderen en minderjarige jongeren tegen te gaan. Ook verzuim van meerderjarigen pakken wij – volgens bovenregionale afspraken – op. Wij hebben met name invloed ná het eerste verzuim, immers dan kunnen wij met kind/ouder(s) in gesprek. Ons doel daarmee is dat kinderen na dit gesprek stoppen met verzuimen. In het gesprek doet de consultant onderzoek naar de oorzaak van het verzuim. Samen met kind, ouder(s) en (in afstemming met) school wordt gezocht naar het wegnemen van die oorzaak en worden afspraken gemaakt om het verzuim te stoppen. Handhaving kan bij minderjarigen aan de orde zijn, wanneer het verzuim terugkerend en verwijtbaar is. Vaker wordt een kind doorgeleid naar vrijwillige hulpverlening. Het RBL volgt hierin de landelijke richtlijn (Methodische Aanpak

Schoolverzuim). De samenwerking met en het tijdig en kwalitatief goed melden van scholen is essentieel in de aanpak van verzuim. Het RBL investeert daartoe in de relatie met scholen, bijvoorbeeld door jaarlijkse schoolbezoeken, startgesprekken, werken op locatie en het geven van voorlichting.

Uitbouwen wat wellicht nog beter kan

Primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs

Er ligt een uitdaging om onze rol en positionering bij thuiszitters verder te verhelfen. De wens voor onze betrokkenheid is groot, maar omdat de wettelijke kaders nog grotendeels ontbreken, vraagt dit om een continue herijking en afstemming met partners. Belangrijk hierbij is ook de communicatie met scholen, zodat zij weten wat ze van ons kunnen en mogen verwachten. Hieraan gerelateerd is het nodig dat we onze rol helder verbinden aan de ontwikkelingen op het gebied van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de (sub) regio. Hier speelt bijvoorbeeld de intensivering van 'integraal arrangeren' en de gezamenlijke zoektocht naar de

Inhoudsopgave

RBL Walcheren

Jeugdigen op school

Jeugdigen zonder school

Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Aanpak VSV

ontwikkeling van ‘zorg-onderwijsarrangementen’. Als RBL kunnen we aan dit laatste bijdragen door vanuit onze data de ‘witte vlekken’ te signaleren. Intern hebben we recent een beweging ingezet naar meer specialisatie op het gebied van thuiszitters. Indien dit succesvol blijkt zullen we overwegen nog verder door te specialiseren.

MBO en VSV

De komende jaren willen we nog intensiever samenwerken met het lokale veld (sociale wijkteams, hulporganisaties), als het gaat om het ondersteunen van VSV-ers. We willen de samenwerking met de lokale structuren verder verbeteren.

Hierin zijn mogelijkheden omdat er vanuit de landelijke aanpak jeugdwerkloosheid tijdelijk extra middelen zijn vrijgekomen voor deze taken. Omdat we geconstateerd hebben dat het lastig is om jongeren te bereiken hebben we het idee geopperd om elke maandagmiddag een “inloopmiddag” te organiseren. Ten tijde van het maken van het jaarverslag zijn we hier net mee gestart.

De komende jaren willen we, samen met de andere ketenpartners, ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren participeren. Dat kan zijn het volgen van een opleiding, regulier werk of in een dagbesteding.

05. RBL Walcheren en de aanpak VSV

Aanpak voortijdig schoolverlaten (vsv)

Wat zijn o.a. oorzaken van vsv?

- een verkeerde studiekeuze;
- andere verwachtingen over opleiding;
- liever aan het werk dan op school;
- persoonlijke en geestelijke problemen.

Wat is een vsv'er?

- 12 jaar - 23 jaar;
- niet ingeschreven op een school;
- geen startkwalificatie;
- niet uit het praktijkonderwijs of vso.

De aanpak vsv is een integrale aanpak:

voorkomen voortijdig schoolverlaten

verbeteraanpak passend onderwijs

betere samenwerking tussen onderwijs en zorg

creëren van meer maatwerk-mogelijkheden

naadloze overgang onderwijs-arbeidsmarkt

Wat zetten we in bij de aanpak vsv?

Startkwalificatie (sk)

= mbo (niveau 2 of hoger), havo of vwo diploma

Met een sk hebben jongeren:

- meer kans op duurzaam werk;
- meer kans om hun baan te behouden;
- vaker vast arbeidscontract;
- meer inkomen, ook als volwassene.

Maatwerktraject

= leren en/of werken of dagbesteding

Voor jongeren voor wie dit beter passend is, o.a.:

- een startkwalificatie is niet haalbaar;
- jongere is beter op zijn/haar plek op werk;
- nazorg of jobcoaching;
- beschutte werkplek.

Leerplicht, Kwalificatieplicht en RMC

4 jaar-----15 jaar | 16 -17 jaar | 18 jaar-----23 jaar

Leerplicht

Kwalificatie-
plicht

Regionale Meld- en Coördinatie-
functie (RMC)

Wetgeving aanpak voortijdig schoolverlaten

Wettelijke taken RMC:

Sluitende melding en registratie van voortijdig schoolverlaters van 18-23 jaar.

Benaderen en zorgdragen voor begeleiding vsv'ers, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan.

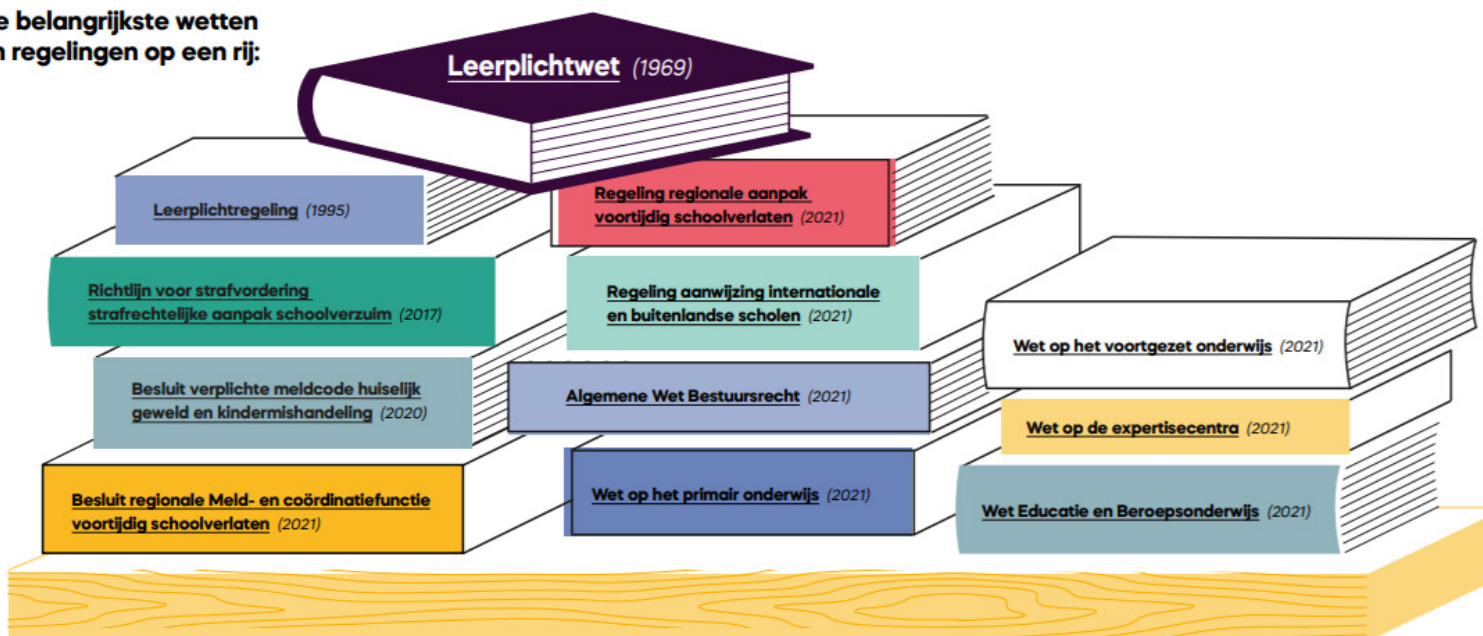

Opstellen van een regionaal programma samen met scholen voor de periode van 4 jaar, met daarin maatregelen ter voorkoming en bestrijding van vsv.

Monitoren van jongeren in een kwetsbare positie en het maken van afspraken met ketenpartners over begeleiding en ondersteuning naar opleiding, (leer)werk of dagbesteding.

De belangrijkste wetten en regelingen op een rij:

Financiering aanpak voortijdig schoolverlaten

Waar gaat geld heen? Welke regeling wordt toegepast?

1 Scholen

Extra geld bij minder dan een bepaald aantal schoolverlaters:

 Regeling resultaatafhankelijke bekostiging vsv vo

Gelden voor MBO-instellingen om zelf maatregelen te nemen:

 Kwaliteit mbo-opleidingen

Bestedingen:

Maatregelen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen, o.a. door het verbeteren van zowel de kwaliteit van het onderwijs als passende begeleiding van studenten. Die staan benoemd in de kwaliteitsagenda's.

2 RMC

Geld voor de uitvoer Regionale meld- en coördinatiefunctie van gemeenten: vsv-ers van 18 tot 23 jaar in beeld brengen en terug begeleiden naar onderwijs of anderszins werk of zorg:

 Wet educatie en beroepsonderwijs

Bestedingen:

- RMC-team:
- RMC-coördinator
 - RMC-trajectbegeleider(s)
 - RMC-ondersteuner(s)
 - overheadkosten

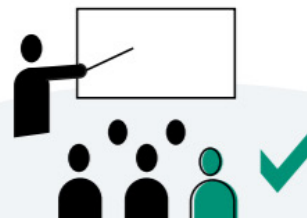
3 Regionale samenwerking scholen en gemeenten

Vanuit de RMC-functie maken gemeenten samen met scholen elke vier jaar een regionaal plan om samen in te zetten om vsv tegen te gaan:

 Regeling regionale aanpak vsv 2020-2024

Bestedingen:

- Meest voorkomende inzet:
- Extra begeleiding Jikp
 - Overstapcoaches vo-mbo
 - Verzuimcoaches mbo
 - Overgang onderwijs-arbeidsmarkt

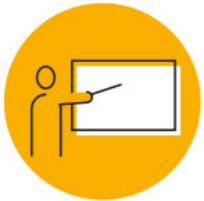

Tijdelijke gelden

Sommige RMC-regio's voeren bredere taken uit, zoals het begeleiden naar werk, of uitbreiden van de leeftijd naar 16 tot 27 jaar.

Netwerk aanpak voortijdig schoolverlaten

Leerplicht en RMC werken samen met:

Onderwijs

- Mbo-instellingen
- Scholen voor voortgezet onderwijs
- Scholen voor speciaal voortgezet onderwijs
- Praktijkscholen
- Niet bekostigde onderwijsinstellingen

Veiligheid

- Politie
- HALT
- (Jeugd-)reclassering
- Veilig Thuis

Zorg

- WMO
- Jeugd gezondheidszorg
- Centrum voor Jeugd en Gezin
- GGD
- GGZ
- Zorgaanbieders

Arbeid

- Jongerenloket
- Werk en Inkomen
- Participatie
- Sociale (ontwikkel-)bedrijven
- Werkgevers
- Regionale mobiliteitsteams
- Werkgeversservicepunt
- Re-integratiebureaus
- Schuldhulpverlening
- Inburgering

Overheid

- Ministeries OCW, SZW, VWS
- Gemeenten
- College B&W
- Beleidsambtenaren

Maatschappelijke ondersteuning

- Jongerenwerk
- Welzijnsorganisaties
- Wijkteams
- Maatschappelijk werk
- Dagbesteding
- Zorgloket

Kennis, data en informatie

- Diverse registratiesystemen
- DUO
- Inlichtingenbureau
- UWV
- Kamer van Koophandel

Gegevens VSV Verkenner

De volgende tabel bevat cijfers van onderwijs-deelnemers die woonachtig zijn in de RMC-regio Walcheren.

Totaal aantal onderwijsdeelnemers en aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters

	Deelnemers	vsv-ers	&vsv
18/19	8500	175	2,06%
19/20	8480	157	1,85%
20/21	8326	171*	2,05%

De verdeling is als volgt:

- Vlissingen: 81
- Middelburg: 74
- Veere: 16

De, voorlopige VSV cijfers 2021-2022 zijn nog niet bekend gemaakt vanwege de (verontrustend) hoge aantallen.

- Het Ministerie van OCW registreert en telt de jongeren die tussen 1 oktober van jaar A en 1 oktober van jaar A+1 het onderwijs verlaten hebben en binnen die periode niet terugkeren in het onderwijs;
- De RMC-functie registreert en telt de jongeren die gedurende het rapportagejaar gemeld worden door de samenwerkende organisaties bij de RMC-functie. Dit kunnen jongeren zijn die het onderwijs verlaten hebben, maar ook jongeren die het onderwijs dreigen te verlaten. Daarnaast kan het gaan om jongeren die tijdens het rapportagejaar weer terug in het onderwijs geplaatst worden nadat ze begeleid zijn door de RMC-functie.

Er is een flinke toename van de verzuimcijfers te zien. De cijfers in het MBO zijn enorm gestegen wat volgens ons wordt veroorzaakt nog steeds door Corona, toename problematieken onder de jong volwassenen en ook dat het jaar ervoor er geen examens zijn geweest in het VO (door Corona) en bijna of geen intakes in het MBO (door Corona) waardoor er verkeerde opleiding keuzes gemaakt zijn. Dit heeft tot veel verzuim geleid en daarnaast zullen de VSV cijfers ook een toename gaan laten zien. In het PO en VO zijn er als gevolg van Corona veel ziek meldingen geweest welke geregistreerd zijn als "geoorloofd verzuim" en dus niet bij het RBL gemeld zijn.

Overigens geven deze aantallen, naast de toename van het aantal vrijstellingen en de toenemende problematieken en intensiteit hiervan een werkdruk bij de RBL consultants die regelmatig gemonitord wordt om ook bij het RBL uitval te voorkomen.